

การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง*

PROMOTION OF LOCAL GOVERNMENT WITH THE PRINCIPLE OF POWER 4 IN HUAI YOT DISTRICT, TRANG PROVINCE

สุพิชชา วรรณบวร

Supitcha Wannabovorn

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: supitchacheetha@gmail.com

วันที่รับบทความ : 18 ตุลาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 23 ธันวาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 23 ธันวาคม 2566

Received 18 October 2023; Revised 23 December 2023; Accepted 23 December 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามบทบาทในชุมชนจะแบ่งได้ 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ส่วนประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ที่ได้จากการสัมภาษณ์มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 5 ด้าน มีการส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม

Citation:

* สุพิชชา วรรณบวร. (2566). การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 1(6), 75-85.

Supitcha Wannabovorn. (2023). Promotion of Local Government with the Principle of Power 4 in Huai Yot District, Trang Province. Modern Academic Development and Promotion Journal. 1(6), 75-85.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2023.26>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงและสงบเรียบร้อย ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยความรัก ความเข้าใจในท้องถิ่น และประชาชน มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง จดจ่อในหน้าที่ของตน และมีวิจรรย์ญาณไตร่ตรองหาทางแก้ไขด้วยสติปัญญา 2) ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 จากผลการสัมภาษณ์มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 5 ด้าน ว่าพบปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วยหลักอิทธิบาท 4 ยังไม่ครอบคลุมในทุก ๆ ปัญหาของแต่ละด้าน ดังนั้นจึงควรมีการนำเอาหลักธรรมมาใช้บูรณาการในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและครอบคลุมทุกมิติของปัญหา 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ด้านเศรษฐกิจ จากผลการสัมภาษณ์มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 5 ด้าน ที่เห็นว่าหลักอิทธิบาท 4 สามารถใช้เป็นแนวทางส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังได้

คำสำคัญ: การส่งเสริมการปกครอง, การปกครองท้องถิ่น, อิทธิบาท 4, อำเภอห้วยยอด

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the conditions of promoting local government. With the 4 principles of influence 2) to analyze problems and obstacles affecting the promotion of local government With the principles of Iddhipada 4 3) to suggest guidelines for promoting local government With the 4 principles of Iddhipada, it is qualitative research. using in-depth interviews with key informants The tool used was an interview form with key informants used in the research. Classified according to their role in the community, divided into 5 groups, each group has 4 people, totaling 20 people. Data were analyzed using content analysis techniques, component analysis.

The results of the research found that 1) Conditions for promoting local government. With the 4 principles of influence obtained from the interview results, there is a trend in the same direction in all 5 areas, promoting the economy, society, natural resources and the environment. stability and order

Religion and culture with love and understanding of the local area and the people, committed to performing duties impartially Focus on your duties and have good judgment and think through solutions with wisdom. 2) The results of the analysis of obstacles to the promotion of local government. With the principle of Iddhipada 4, from the interview results there was a trend in the same direction in all 5 areas, that problems and obstacles were found in promoting local government. With the 4 principles of Iddhipāṭ. Promoting local government with the 4 principles of Iddhipāṭ does not yet cover every problem in each area. Therefore, Dhamma principles should be integrated into work to be appropriate and cover all dimensions of the problem. 3) Suggestions for ways to promote local government. With the four economic principles, from the interview results there is a trend in the same direction in all five areas. It is seen that the four principles can be used as a guideline to promote local government. In Huai Yot District Trang Province

Keywords: Government Promotion, Local Government, Iddhibaht 4, Huai Yot District

บทนำ

ปัจจุบันในอำเภอห้วยยอดแบ่งการปกครองเป็น 16 ตำบล ประสบในการปกครอง ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความเหลื่อมล้ำ หรือการขอรับงบประมาณบางอย่างต้องหยุดชะงักตามความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง 2) ด้านสังคม เช่น มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ทำให้จัดสรรทรัพยากรธรรมชาติได้ไม่ทั่วถึง 4) ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย เช่น ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ประชาชนขาดคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม เพิ่มมากขึ้น 5) ด้านศาสนาและวัฒนธรรม เช่น การทำงานที่ขาดการบูรณาการของแต่ละหน่วยงาน เป็นต้น (แผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ 4 ปี 2558 - 2561, 2558)

เมื่อพิจารณาจากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำหลักธรรมอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นฐานหรือหนทางสู่ความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2546) เพื่อส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เช่น การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วยความเป็นมืออาชีพ มีความเป็นจิตอาสา (ฉันทะ) ด้วยความขยันหมั่นเพียร (วิริยะ) ด้วยความจดจ่อ มุ่งมั่น (จิตตะ) และพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ ด้วยสติปัญญา (วิมังสา) หลักอิทธิบาท 4 มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย 5) ด้านศาสนาและวัฒนธรรม เพราะบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งมักเป็นผู้ดำเนินการเองในเรื่องต่าง ๆ มาเป็นผู้ส่งเสริมประชาชนในการร่วมดำเนินการ และมีบทบาทการเป็นผู้ประสานเพื่อสร้างความร่วมมือกับสถาบันทางวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในการจัดการให้มี บริการสาธารณะร่วมกัน เช่น การกำจัดขยะ การบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ที่มี (ทงศ์ศักดิ์ จันทร์ทอง, 2558)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวคือแรงจูงใจให้ผู้วิจัยทำการศึกษาศึกษาการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ซึ่งหลักอิทธิบาท 4 เป็นคุณธรรมที่จะส่งเสริมให้การปกครองท้องถิ่นมีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลที่มุ่งหมาย ได้แก่ ด้านฉันทะ คือ ความเป็นมืออาชีพ เป็นจิตอาสา ด้านวิริยพละ คือ ความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อปัญหา และอุปสรรค ด้านจิตตะ คือ มุ่งมั่น จดจ่อ มีสมาธิในการปฏิบัติหน้าที่ และด้านวิมังสา คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยสติปัญญา เพื่อเป็น การศึกษาแนวทางการใช้หลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547 : 4 – 5) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึง การที่รัฐบาลมอบอำนาจการปกครองให้องค์กรอื่นๆ ที่ไม่ใช่องค์กรส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ อีกทั้ง อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเอง การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนมีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

หลักธรรมอิทธิบาท 4 หมายถึง อิทธิบาท แยกเป็น “อิทธิ” แปลว่า ความสำเร็จ “บาท” แปลว่า ฐาน เจริญรุ่ง ดังนั้น อิทธิบาท จึงแปลว่า รากฐานแห่งความสำเร็จ ซึ่งมี 4 อย่าง คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะวิมังสา (พุทธทาสภิกขุ, 2537) ในส่วน พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2530) ได้กล่าวถึง อิทธิบาท 4 : ทางแห่งความสำเร็จ นอกจากการที่จะมีความไม่สันโดษ และสันโดษที่ถูกต้องแล้ว เพราะฉันทะทำให้ใจมาอยู่กับงาน สิ่งที่ทำ สิ่งที่เป็นเป้าหมายทำให้เกิดจิตใจฝักใฝ่อย่างที่ว่ามาเมื่อก็ เมื่อใจฝักใฝ่ก็ทำงานด้วยความแน่วแน่จริงจัง สภาพที่จิตแน่วแนอยู่กับสิ่งที่กระทำนั้น เราเรียกว่าเป็น “สมาธิ” เพราะฉะนั้น ฉันทะก็นำไปสู่สมาธิ สมาธิในการ

ทำงานเกิดได้ด้วยการมีฉันทะ เมื่อมีสมาธิและใจก็รักงานนั้น ทำงานด้วยใจรัก ใจก็เป็นสุข เพราะฉะนั้น คนที่ทำงานด้วยฉันทะก็มีจิตใจเป็นสุข ใจเป็นสมาธิ สมาธิก็ทำให้เป็นสุขเพราะ จิตใจสงบแน่วแน่ เมื่อทำจิตใจให้เป็นสมาธิแน่วแน่ ตั้งใจจริงจัง ใจรักงานนั้น ตั้งใจทำเต็มที่ มี ความเพียรพยายาม ผลสำเร็จของงานก็เป็นผลสำเร็จที่ดีเรียกว่านำไปสู่ “ความเป็นเลิศ” ของ งานนั้น หมายความว่า งานนั้นจะสำเร็จผลอย่างดีเลิศ อันนี้ก็เลยพันกันไปหมด เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ฉันทะเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งในอิทธิบาท 4 คือธรรมที่เป็นเครื่องให้ถึง ความสำเร็จ หรือเรียกง่ายๆ ว่า “ทางแห่งความสำเร็จ” เมื่อพูดมาถึงอิทธิบาทแล้ว ก็จะต้องโยง ไปถึงคุณธรรมข้ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะอิทธิบาทมี 4 ข้อ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ฉันทะคือ ข้อที่พูดมาแล้ว ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น รักงาน รักเป้าหมาย รักจุดหมายที่ตั้งาม รักวัตถุประสงค์ของงานนั้นข้อต่อไปนี้เป็น วิริยะ ความเพียร ความพยายาม จิตตะความเอาใจใส่ ในสิ่งนั้น วิมังสา ความไตร่ตรองสอบสวนพิจารณาหรือถ้าจะพูดให้สั้น ง่ายๆ ก็บอกว่า “มีใจ รัก พากเพียรทำ เอาจิตฝึกฝน ใช้ปัญญาสอบสวน” นี่เป็นอิทธิบาท 4 (พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุต ฺโต,2530)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระครูสมุทรชาตรี ปริบูรณ์สีโล (เต่าทอง) (2557) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตาม หลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร

เดชฤทธิ์ สมสะอาด (2565) ได้วิจัยเรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการ บริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัด อุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ในการสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จำแนกตามบทบาทในชุมชนจะแบ่งได้ 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งปรับปรุงมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) ในการวิจัยจากที่ปรึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจของผลลัพธ์ที่มีความถูกต้อง แม่นยำและมีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จึงใช้ข้อมูลและเก็บข้อมูลเป็นหลักจากการสัมภาษณ์เจาะลึก จากนั้นจึงนำเอาข้อเท็จจริงที่ได้มาการเปรียบเทียบข้อค้นพบ (Finding) ของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษา (Phenomenon) จากแหล่งและมุมมองที่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ (Credibility, validity) ของข้อมูลหรือสิ่งที่ค้นพบ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จึงเป็นลักษณะเชิงพรรณนาตามข้อเท็จจริงและปรากฏการณ์ที่พบ ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่จึงไม่อยู่ในลักษณะของตัวเลข

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำมาสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ผู้วิจัยได้อาศัยคุณลักษณะสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ จัดทำร่างรายงานการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมงานวิจัยเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข ตามที่คณะกรรมการควบคุมงานวิจัยเสนอแนะ แล้วจัดการทำรายงานการ วิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ผลการวิจัย

1. สภาพการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ผลการวิจัยในภาพรวมเมื่อพิจารณาในแต่ด้านพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการดูแลส่งเสริมทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนา และวัฒนธรรม อยู่เสมอเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่

2. การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ผลการวิจัยในภาพรวมเมื่อพิจารณาในแต่ด้านพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆในการดูแลส่งเสริมประชาชนทั้งด้าน เศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนาและวัฒนธรรม

3. ผลการสัมภาษณ์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ในด้านต่างๆ ได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนในเขตพื้นที่เข้าใจใส่ใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองในทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนาและวัฒนธรรม

อภิปรายผล

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการดูแลส่งเสริมทั้งด้าน เศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนาและวัฒนธรรม อยู่เสมอเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ผลการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสี่อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถนำมาอภิปรายได้ในหลากหลายมิติ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆในการดูแลส่งเสริมประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์ชาติธิ์ ปริบูรณ์โส (เต่าทอง) (2557) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากร วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร

การส่งเสริมให้ประชาชนในเขตพื้นที่เข้าใจใส่ใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองในทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชฤทธิ์ สมสะอาด (2565) ได้วิจัยเรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ต้องส่งเสริมให้ประชาชนในเขตพื้นที่เข้าใจใส่ใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองในทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านศาสนาและวัฒนธรรม ในส่วน **ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย**

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเห็นความสำคัญของการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้เป็นหลักในการทำงาน เพื่อให้บรรลุภารกิจขององค์กร เพื่อสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของบุคลากร และจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินโครงการอย่างมั่นคงในอนาคต
- 2) โครงการต่าง ๆ ควรนำหลักอิทธิบาท 4 เข้าไปบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บุคลากรมีความรัก ความพอใจในหน้าที่ของตน มีความขยัน มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ มีสมาธิ จดจ่อกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และมีวิจาร์ณญาณในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีสติ
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีอยู่แล้ว และส่งเสริมในส่วนที่ไม่ครอบคลุมและเป็นอุปสรรคอยู่ เช่น ปัญหาที่ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่ เขาย่า ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และต้องใช้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาย่างมาก ควรมีความรักในประชาชน มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาย่างเป็นกลาง จดจ่อกับหน้าที่ของตนตามที่กฎหมายกำหนด และใช้ปัญญาไตร่ตรองถึงทางออกที่สมดุล เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐชนันท์ วงศ์มูลิธิกร. (2563). การส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร มจร วิชาการล้านนา*, 8(2), 42.
- เดชฤทธิ์ สมสะอาด. (2565). การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. ใน *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ทองศักดิ์ จันทรทอง. (2558). *การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม .

- เบญจมาศ สิทธิวิไล. (2552). ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์ในด้านการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ปณณทัต นอนุนทด. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลำปาง จังหวัดน่าน. ใน *นิตยสารวิชาการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารายณ์.*
- ปิติกุมิ พิมพ์ลาย. (2560). บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ต่อการเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ใน *รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- พระครูสมุทรชาตรี ปริบุญสน์. (2557). การดำเนินงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*
- พระถวิล ยสินธุ์ (แสงสุต). (2558). การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพอก อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*
- พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2562). การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสีม อำเภอภูพาน จังหวัดอุดรธานี. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์, 6(5), 2459.*
- พระมหาพิศพงษ์ ชัยเมธี (กลิ่นศรีสุข). (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระมหาพิริวิชญ์ ดิถีวิชโช (ใจสม). (2551). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

- พระมหาสุวิทย์ สิริวฑฺฒโน (พรหมเกิด). (2553). การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัฒนา ท่องไสย. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลสว่างแดนดินอำเภอสว่างแดนดินจังหวัดสกลนคร. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครองบัณฑิต*. วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุทธพงษ์ ศรีวิชัย. (2550). หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์. ใน *สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต*. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อดุล สดประเสริฐ. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ที่ว่าการอำเภอห้วยยอด. (2558). *แผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ 4 ปี 2558 - 2561*, 2558. เรียกใช้เมื่อ 4 ตุลาคม 2565 จาก <https://huaiyot.dopatrang.go.th/index.php>.